

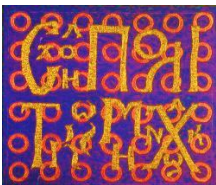
Ονοματοδοσία του Κτιρίου της Κεντρικής Βιβλιοθήκης του ΕΜΠ
στην Πολυτεχνειούπολη Ζωγράφου
«ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΗΣ ΞΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ»
16 Μαΐου 2024

Στάσεις και αντιστάσεις του Καθηγητή Θεμιστοκλή Ξανθόπουλου σε εποχές ακμής και παρακμής

Δημήτρης Κουτσογιάννης

Τομέας Υδατικών Πόρων & Περιβάλλοντος, Σχολή Πολιτικών Μηχανικών,
Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο

(dk@ntua.gr, <http://itia.ntua.gr/dk/>)

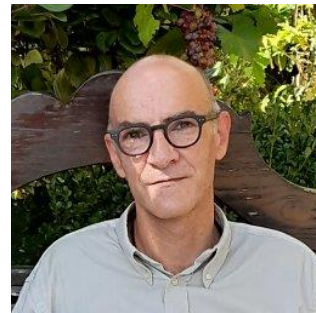
Παρουσίαση διαθέσιμη στο διαδίκτυο: <http://www.itia.ntua.gr/2454/>

Η αγάπη του ΘΞ
για τα παιδιά
(το μέλλον) και
η παιδική
φαντασία για
τον ΘΞ:
Δημήτρης
Μαρκιόρι

Φοίβος Σαργέντης, Δρ Μηχ., ΕΔΙΠ ΣΠΜ, γλύπτης

«Δάσκαλος των Δασκάλων μου και Δάσκαλός μου, ο καθηγητής Θεμιστοκλής Ξανθόπουλος ήταν ένας φωτισμένος άνθρωπος που με τίμησε με την φιλία του και την αγάπη του από την περίοδο που ήμουν φοιτητής μέχρι που έφυγε.

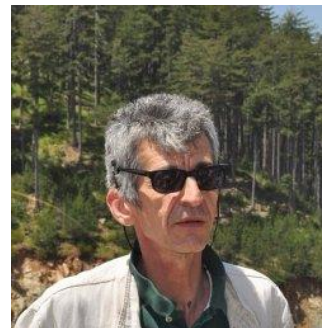
»Τα τελευταία χρόνια, τον διακατείχε μια μεγάλη απογοήτευση για την παρακαταθήκη που άφησε η γενιά του γιατί την θεωρούσε απογοητευτική. Στο πλαίσιο αυτό, χρεωνόταν ένα μεγάλο μέρος της αποτυχίας αναλογιζόμενος τις θέσεις που κατείχε. Μολονότι δεν φαινόταν, έκανε μια σκληρή και γενναία αυτοκριτική, η οποία εν μέρει αποτυπώνεται στο τελευταίο τρίτομο έργου του «Ρέκβιεμ με Κρεσέντο».

»Με αυτό το έργο του, αγωνίστηκε μέχρι τέλους για να μας αφήσει, όσο περισσότερο συστηματικά και οργανωμένα μπορούσε (όπως έκανε πάντα) τις οδηγίες του για να μην κάνουμε τα ίδια λάθη και να φτιάξουμε έναν καλύτερο κόσμο. Έζησα από κοντά την τεράστια προσπάθεια που έκανε και τον αγώνα που έδωσε για την ολοκλήρωση αυτού του έργου και την παρουσίασή του.

»Οι συμβουλές του, η πολιτεία του και το παράδειγμά του καθόρισαν την αντίληψή μου για τον κόσμο και του είμαι ευγνώμων γι' αυτό.»

Νίκος Μαμάσης, Καθηγητής ΣΠΜ ΕΜΠ

«Ως ο τελευταίος διδάκτορας που έβγαλε ο Θέμης Ξανθόπουλος αισθάνομαι την ανάγκη να μιλήσω για τον άνθρωπο που γνώρισα. Η σχέση μου μαζί του έγινε πιο ουσιαστική όταν αυτός πορευόταν στο πιο δημιουργικό μονοπάτι της διαδρομής του. Διοικητής της ΔΕΗ, Πρύτανης του ΕΜΠ, Υφυπουργός στο ΥΠΕΧΩΔΕ.

»Προφανώς δεν είχε χρόνο να ασχοληθεί με το διδακτορικό μου, είχε όμως φροντίσει να δημιουργηθεί ένα ακαδημαϊκό περιβάλλον, μέσα στο οποίο μπορούσε να ανθίσει η επιστημονική έρευνα. Η προσωπικότητα του κλόνισε τα «αριστερά» στερεότυπα της νεότητάς μου, αφού συνεχώς προέκυπταν «αριστερές» αντιλήψεις και πρακτικές, από ένα ευπατρίδη που ορισμένοι αβασάνιστα του έβαζαν την ταμπέλα του «δεξιού». Δεν είναι τυχαίο άλλωστε ότι το 1989 επιλέχτηκε Διοικητής της ΔΕΗ ως πρόσωπό κοινής αποδοχής από τη ΝΔ και το ΚΚΕ, που εκείνη την εποχή συγκυβερνούσαν.

»Θυμάμαι τον Ξανθόπουλο ως ένα υποστηρικτικό, πράο, ευγενή, έξυπνο και μεθοδικό άνθρωπο με ενσυναίσθηση για τους γύρω του.

Νίκος Μαμάσης, Καθηγητής ΣΠΜ ΕΜΠ (2)

»Την εποχή που ήταν Πρύτανης του ΕΜΠ είχα την ευκαιρία να συνεργαστώ μαζί του, κυρίως σε τεχνολογικά θέματα. Τότε είχα εντυπωσιαστεί από το γεγονός ότι ενέπνεε τους υφισταμένους του με το προσωπικό του παράδειγμα, εργαζόμενος πρώτος αυτός για τους στόχους που έθετε. Ακόμη, θυμάμαι πόσο μπροστά έβλεπε, ενώ μου πήρε σχεδόν δύο δεκαετίες να κατανοήσω και να εκτιμήσω την επιμονή του να εργαστεί για τη θεσμική θωράκιση του ΕΜΠ.

»Ο Ξανθόπουλος ακολούθησε πάντοτε την ακλόνητη πεποίθησή του για την αξία της προσφοράς στο κοινωνικό σύνολο μέσα από θέσεις ευθύνης. Όμως παρά τα υψηλά αξιώματα που κατέλαβε, ποτέ δεν υπέκυψε στις σειρήνες της μάταιης δημοσιότητας. Είμαι βέβαιος ότι η έμφυτη σεμνότητά του θα τον έκανε επιφυλακτικό στην απόδοση τιμών στο πρόσωπό του, όμως για όσους τον γνώρισαν είναι σημαντικό να υπάρχει για αυτόν ένα σημείο αναφοράς, στο χώρο του ΕΜΠ που τόσο αγάπησε.»

Θ. Ξανθόπουλος, 2005: Ελληνική Παιδεία

Με την παραμένουσα
ορμή, μετά τη
δημιουργική
πρυτανική θητεία του,
διατηρεί αισιοδοξία
για την αποφυγή της
παρακμής.

Συμβουλεύει
προσφορά στα
γενικότερα δημόσια
ζητήματα.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΑΙΔΕΙΑ

Δοκίμιο εξορθολογισμού και ανασυγκρότησης

Στον Γεωργίου Σαββαίο και
Ερμούκιο και Ανδρέα αδελφούς,
τον φίλο, Διευθυντή Κωινοβίου
Εκπαιδείας, να προχωρήσει την
πομπή των νεύσεων των και στα
γενικότερα δημόσια ζητήματα
τη χώρα μας

Θ. Ξανθ.

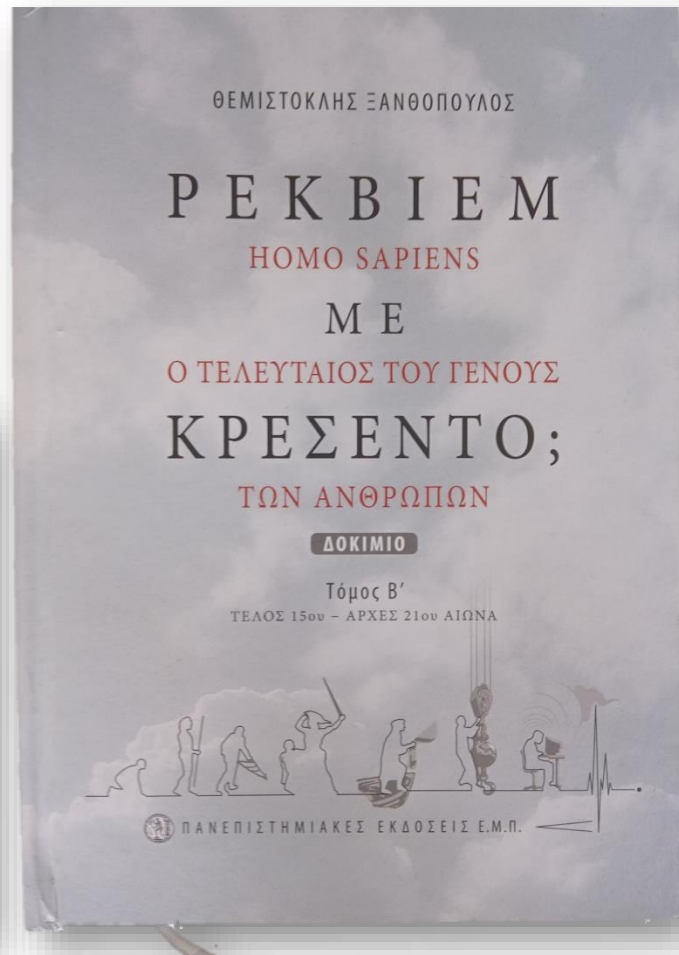
Θ. Ξανθόπουλος, 2020: Ρέκβιεμ με Κρεσέντο (Τόμος Β' από τρεις)

Σημ.: Την έκδοσή του τη χρηματοδότησε ο ίδιος
και δώρισε σε όλους μας και τους τρεις τόμους.

Λίγη αισιοδοξία τού
έχει εναπομείνει για
τη διαφυγή από το
ρέκβιεμ με κρεσέντο.
Εύχεται δύναμη και
αντοχές στον
καταιγισμό
δυσπνοϊκού
παραληρήματος.

Ιούλιος 2020
Αγαπητέ και Αγαπώμενε,
Φίλοι και αγαπημένοι.
Στα Αθήνα, με τη συμπλήρωση της ηλικίας,
παρατηρώ το κέντρο της ψυχής μου να
κλονίζεται από τον φόβο για τη συνέχιση
της ζωής μου σε έναν κόσμο που
αποκλίνει το κρεσέντο.
Ανταρσία και αντοχή
στον καταιγισμό δυσπνοϊκού
παραληρήματος.
Θέλω

Άλλοι συνάδελφοι που μιλούν για τον ΘΞ: Τιμητικός Τόμος

- Συγγραφείς (με τη σειρά που εμφανίζονται στα περιεχόμενα)
 - ❑ Νικόλαος Ε. Κωτσοβίνος
 - ❑ Δημήτρης Τολίκας
 - ❑ Γιώργος Ι. Μπαλαφούτας
 - ❑ Νικόλαος Μήτρου
 - ❑ Δημήτρης Κουτσογιάννης & Γ.-Φοίβος Σαργέντης
 - ❑ Ανδρέας Γ. Μπουντουβής
 - ❑ Δημήτρης Καλιαμπάκος
 - ❑ Δημήτρης Δαμίγος
 - ❑ Νίκος Χατζηαργυρίου
 - ❑ Χρήστος Ι. Κολοβός
 - ❑ Δημήτριος Παπαντώνης
- Επιμελητές
 - ❑ Δημήτρης Κουτσογιάννης
 - ❑ Νίκος Λαγαρός
 - ❑ Ανδρέας Μπουντουβής

ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ

ΑΚΗΔΕΜΟΝΕΥΤΟΙ ΣΤΟΧΑΣΜΟΙ

Στη μνήμη του

ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΗ ΞΑΝΘΟΠΟΥΛΟΥ

Πρύτανη Ε.Μ.Π.

1997-2003

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Ε.Μ.Π.

Εποχή ακμής: Συμβολή του Θ. Ξανθόπουλου στην άνθιση του πανεπιστημίου και της χώρας

- Ως επιστήμονας και πανεπιστημιακός δάσκαλος, ξεκινώντας από το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, άλλαξε θεμελιωδώς τη διδασκαλία της υδραυλικής και της υδρολογίας στην Ελλάδα.
- Ως ερευνητής, ήταν απ' τους πρωτοπόρους στην μετεξέλιξη του ΕΜΠ από σχολείο σε σύγχρονο κέντρο παραγωγής και μετάδοσης γνώσης.
- Ως Πρόεδρος της Σχολής Πολιτικών Μηχανικών και στη συνέχεια Πρύτανης ΕΜΠ, άλλαξε τις πανεπιστημιακές δομές και λειτουργίες, δημιουργώντας μεταξύ άλλων τη Σχολή Εφαρμοσμένων Μαθηματικών Επιστημών και τα Διατμηματικά Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών στο ΕΜΠ.
- Επίσης, αναμόρφωσε τις υποδομές του ΕΜΠ και τις ακαδημαϊκές διαδικασίες.
- Ως Γενικός Διευθυντής της ΔΕΗ αναμόρφωσε τον τρόπο λειτουργίας της.
- Ως υφυπουργός ΠΕΧΩΔΕ ήταν ο κύριος συντελεστής για την κατασκευή των αυτοκινητόδρομων της χώρας.

Ακαδημαϊκές υποδομές: το κτίριο της βιβλιοθήκης

Από σήμερα: κτίριο «Θεμιστοκλής Ξανθόπουλος»

ART 23 Μαΐου 2000 | 23:54

Εγκαينιάστηκε η κεντρική βιβλιοθήκη του ΕΜΠ

Την κεντρική βιβλιοθήκη του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου εγκαίνιασε την Τρίτη ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας Κωνσταντίνος Στεφανόπουλος, ενώ στην τελετή παρέστη και ο υπουργός Παιδείας Πέτρος Ευθυμίου.

Πηγή: <https://www.in.gr/2000/05/23/culture/egkainiastike-i-kentriki-bibliothiki-toy-emp/>

Η πρώτη και δεύτερη εκλογή του ΘΞ ως Πρύτανη ΕΜΠ

Τρίτη 3 Ιούνη 1997

ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ
ΡΕΠΟΡΤΑΖ

Νέος πρύτανης στο ΕΜΠ

Ο Θ. Ξανθόπουλος αναδείχτηκε ο νέος πρύτανης του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου στις Πρυτανικές Εκλογές που έγιναν χτες. Ο Θ. Ξανθόπουλος, με αντιπρυτάνεις τον Ευστρ. Γαλανή και τον Ελ. Παπαγιαννάκη, συγκέντρωσε 449 ψήφους, ο συνδυασμός του Διον. Μπαλοδήμου, με υποψήφιους αντιπρυτάνεις τον Γ. Πολύζο και Ν. Σπυρέλη, συγκέντρωσε 396 ψήφους, ενώ υπήρξαν 5 λευκά και 5 άκυρα ψηφοδέλτια.

Παρασκευή 2 Ιούνη 2000

ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ
ΠΑΙΔΕΙΑ

Νέες πρυτανικές αρχές

Ο Θεμιστοκλής Ξανθόπουλος αναδείχτηκε και πάλι πρύτανης του **Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου** στις εκλογές που έγιναν χτες για ανάδειξη νέας Πρυτανικής Αρχής.

Ο υποψήφιος συνδυασμός Θ. Ξανθόπουλου, Σ. Σιμόπουλου και Ανδ. Ανδρεόπουλου συγκέντρωσε 603 ψήφους. Ο συνδυασμός του Δημ. Κουτσούρη, με υποψήφιους αντιπρυτάνεις τον Ι. Τσουδερό και Τ. Μωροπούλου συγκέντρωσε 204 ψήφους, ενώ υπήρξαν 82 λευκά και 10 άκυρα ψηφοδέλτια.

Πηγές: <https://www.rizospastis.gr/story.do?id=299534>,
<https://www.rizospastis.gr/story.do?id=3625896>

Σημείωση: Χρησιμοποιείται ο *Ριζοσπάστης* ως βασική πηγή για αρχειακή ειδησεογραφία, γιατί, μεταξύ άλλων, διαθέτει:

- (α) εξαιρετική οργάνωση του ιστορικού αρχείου του, και
- (β) δυνατότητες σύνθετης αναζήτησης

ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ

ΟΡΓΑΝΟ ΤΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΤΟΥ ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΙΚΟΥ ΚΟΜΜΑΤΟΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

Τετάρτη 16 Μάη 2001 αριθ. φύλλου: 7970

«ΑΝΩΤΑΤΟΠΟΙΗΣΗ ΤΕΙ»

Η κοροϊδία δε θα περάσει

Ολοκληρώθηκε χτες στη Βουλή η συζήτηση και των άρθρων του νομοσχεδίου του υπουργείου Παιδείας για την «ανωτατοποίηση» των ΤΕΙ, χωρίς ο Π. Ευθυμίου να προχωρήσει σε καμία αλλαγή. Λίγες ώρες πριν, μια μεγάλη διαδήλωση φοιτητών και σπουδαστών της Αθήνας, επικεφαλής της οποίας ήταν πρυτάνεις και καθηγητές, έκανε ολοφάνερη τη ριζική αντίθεση της πανεπιστημιακής κοινότητας, αλλά και την απόφασή της να καταργήσει στην πράξη το νομοσχέδιο - απάτη

Η παραίτηση και η τρίτη εκλογή του ΘΞ ως Πρύτανη

Σάββατο 16 Ιούνη 2001

ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ

ΠΑΙΔΕΙΑ

Επανεκλέχτηκε ο Θ. Ξανθόπουλος

Επανεκλέχθηκε πρύτανης του Εθνικού Μετσοβίου Πολυτεχνείου, ο καθηγητής **Θεμιστοκλής Ξανθόπουλος**, με 708 ψήφους σε σύνολο ψηφισάντων 918, στις χτεςινές πρυτανικές εκλογές που διεξήχθησαν στο ίδρυμα. Επίσης, εκλέχτηκε αντιπρύτανης ο **Σίμος Σιμόπουλος** με 696 ψήφους σε σύνολο 867. Οι εκλογές στο Πολυτεχνείο, πραγματοποιούνταν για την κάλυψη των θέσεων του πρύτανη κι ενός εκ των αντιπρυτάνεων, που είχαν μείνει κενές με τις παραιτήσεις διαμαρτυρίας ενάντια στο νόμο για τα ΤΕΙ. Μοναδικοί υποψήφιοι σ' αυτές ήταν οι κ. Ξανθόπουλος και Σιμόπουλος.

Πηγές: <https://www.rizospastis.gr/page.do?publDate=16%2F05%2F2001>,
<https://www.rizospastis.gr/story.do?id=835242>

Οι λόγοι της παραίτησης

Η σύγκρουση έγινε με αφορμή τον νόμο για την ανωτατοποίηση των ΤΕΙ (ξεκίνησε το 2001 επί ΠΑΣΟΚ/υπ. Ευθυμίου και ολοκληρώθηκε το 2018 επί ΣΥΡΙΖΑ/υπ. Γαβρόγλου)
Ο ΘΞ δεν αντιτάχτηκε στην ανωτατοποίηση καθεαυτήν, αλλά στην υποκείμενη πολιτική, που αποσκοπεί στην κατάργηση της αξιοκρατίας.

Πηγή: <https://www.rizospastis.gr/story.do?id=781760>

Πέμπτη 10 Μάη 2001

ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ
ΠΑΙΔΕΙΑ

Σελίδα 23

Αντιδράσεις πανεπιστημιακών

Τις παραιτήσεις τους υπέβαλαν χτες ο Θ. Ξανθόπουλος και ο Σ. Σιμόπουλος, πρύτανης και αντιπρύτανης του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου, αντίστοιχα

Τα περισσότερα πανεπιστημιακά ιδρύματα της χώρας παρέμειναν χτες κλειστά, καθώς απεργία είχε κηρύξει και η **Πανελλήνια Ομοσπονδία Συλλόγων ΔΕΠ** των ΑΕΙ, πολλά δε ανέστειλαν τη λειτουργία τους με αποφάσεις των Συγκλήτων και των πρυτανικών τους αρχών, ενώ άλλες Σύγκλητοι (Πανεπιστημίου Αθήνας, Οικονομικού Πανεπιστημίου) συνεδριάζουν σήμερα για να καθορίσουν τις επόμενες κινητοποιήσεις τους αντιδρώντας στην προώθηση του νομοσχεδίου από την κυβέρνηση.

Την παραίτησή τους, όπως είχαν προαναγγείλει, υπέβαλαν στον υπουργό Παιδείας οι πρυτανικές αρχές του **Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου**, και συγκεκριμένα ο πρύτανης του ιδρύματος, **Θεμιστοκλής Ξανθόπουλος** και ο αντιπρύτανης, **Σίμος Σιμόπουλος**. Σε σχετική επιστολή του προς τον υπουργό, ο πρύτανης του ΕΜΠ σημειώνει ότι το κατατεθέν νομοσχέδιο «συνεχίζει να αγνοεί την αδιαπραγμάτευτη θέση όλων των φορέων της πανεπιστημιακής κοινότητας», καθώς δεν περιλαμβάνει την προϋπόθεση αξιολόγησης για την ουσιαστική αναβάθμιση και ένταξη των ΤΕΙ στα ΑΕΙ της χώρας και, επιπλέον, «κατοχυρώνει τον πρώτο κύκλο σπουδών κατά τις προτάσεις και προδιαγραφές της Διακήρυξης της Μπολόνια, πιέζοντας προς την κατεύθυνση της συρρίκνωσης του χρόνου και του περιεχομένου των σπουδών και τα ελληνικά Πανεπιστήμια». Ο Θ. Ξανθόπουλος τονίζει ότι «η επιθυμητή σε όλους αναβάθμιση του επιπέδου των ΤΕΙ από τη σημερινή "ανώτερη" στην "ανώτατη" εκπαίδευση θα είναι ψευδεπίγραφη αν συντελεστεί μόνο στο χαρτί ενός νόμου».

ΝΕΟΛΑΙΑ

Διαβάστε σήμερα...

Δυναμική φοιτητική - σπουδαστική απάντηση

Σε ελιγμούς τακτικής επιμένει το υπουργείο

Οι ανάγκες της «αγοράς» υπαγορεύουν το μοντέλο ανώτατης εκπαίδευσης

Η αντίσταση του ΘΞ στην άλωση του πανεπιστημίου απ' τη μεταμοντέρνα πολιτική είχε ξεκινήσει νωρίτερα

Τρίτη 23 Γενάρη 2001

ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ
ΠΑΙΔΕΙΑ

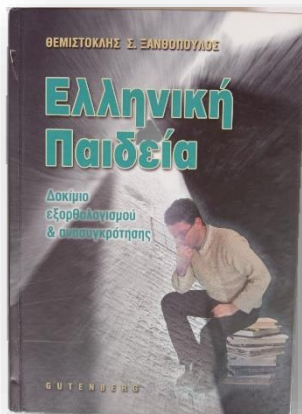
Αντιδράσεις από τους πρυτάνεις

Η αντίθεση στο πνεύμα της Διακήρυξης της Μπολόνια ήταν το στίγμα των ομιλιών των πρυτάνεων του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου **Θ. Ξανθόπουλου** και του Εθνικού Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθήνας **Γ. Μπαμπινιώτη**, οι οποίοι μίλησαν εκ μέρους της Συνόδου των Πρυτάνεων και ήταν οι βασικοί εισηγητές του σεμιναρίου στην πρωινή συνεδρίαση του Σαββάτου.

Ο **Θ. Ξανθόπουλος**, πρύτανης του ΕΜΠ, στην ομιλία του είπε ότι **ο κύριος στόχος της Διακήρυξης της Μπολόνια είναι η ικανοποίηση των απαιτήσεων της αγοράς εργασίας, που επιβάλλει γρήγορη μαζική χορήγηση αναλώσιμων επαγγελματικών εφοδίων**. Και αναφερόμενος στο σημείο αιχμής της Διακήρυξης, είπε ότι είναι η μείωση του κόστους των σπουδών, με την υιοθέτηση των δύο κύκλων, του προπτυχιακού και μεταπτυχιακού. Έκανε λόγο δε για μετάλλαξη των ανώτερων σχολών σε πανεπιστήμια χωρίς να γίνεται προσπάθεια ουσιαστικής αναβάθμισής τους. Σύμφωνα με τον πρύτανη του ΕΜΠ, το δικαίωμα ισότιμης πρόσβασης του Ευρωπαίου πολίτη στα πανεπιστήμια, σε συνδυασμό με τη συρρίκνωση των δαπανών για την ανώτατη εκπαίδευση, οδηγούν στην απόρριψη αυτού του σημείου τομής της Διακήρυξης της Μπολόνια, του σπασίματος των σπουδών σε δύο κύκλους.

Πηγή: <https://www.rizospastis.gr/story.do?id=628679>

Σχετική ανάλυση του ΘΞ

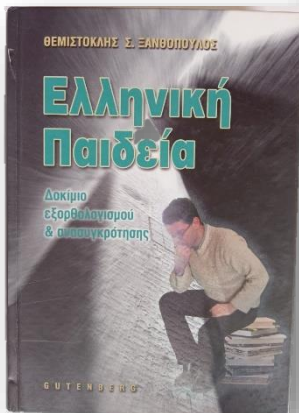
2.1. Από τη Magna Charta στη διακήρυξη της Μπολόνια

α) Η Magna Charta των Ευρωπαϊκών Πανεπιστημίων

Στις 18 Σεπτεμβρίου 1988, τέσσερα χρόνια πριν από την άρση των εμποδίων στην ελεύθερη επικοινωνία Ανατολικής και Δυτικής Ευρώπης, οι Πρυτάνεις 430 Ευρωπαϊκών Πανεπιστημίων συγκεντρώθηκαν στην Μπολόνια, με την ευκαιρία του εορτασμού της ένατης εκατονταετηρίδας της Alma Mater Bononiensis, του παλαιότερου Πανεπιστημίου της Ευρώπης, και υπέγραψαν τη «Magna Charta Universitatum Europaeum». Είναι ένα κείμενο διαπιστώσεων, αρχών και μέσων για την υλοποίηση της αποστολής των Πανεπιστημίων στο σύγχρονο ευρωπαϊκό, και όχι μόνο, κόσμο. Είναι ιδιαίτερα σημαντικό το γεγονός ότι, παρά τη διαφαινόμενη βιασύνη στην τελική της σύνθεση και τις όποιες ατέλειες, η Χάρτα αυτή προσπαθεί να επισημάνει και να προλάβει τις αγοραίες εκτροπές από το ιδεώδες των «Universitas», οι οποίες δυστυχώς και εν ονόματι της Χάρτας αυτής ακολούθησαν μετά μια δεκαετία. Ειδικότερα, τονίζονται μεταξύ άλλων τα εξής σημαντικά:

Θεμελιώδεις αρχές της Magna Charta

Ρητορικό ερώτημα: Στο
σημερινό ευρωπαϊκό
πανεπιστήμιο έχει απομείνει
σε λειτουργία
κάποια απ'
αυτές τις αρχές;

- Τα Πανεπιστήμια είναι αυτόνομα ιδρύματα, δρουν στο επίκεντρο κοινωνιών με διαφορετικότητες, παράγουν, αποτιμούν και μεταβιβάζουν τη γνώση μέσω της έρευνας και της διδασκαλίας. Για να ανταποκριθούν στις ανάγκες των κοινωνιών τις οποίες στηρίζουν, πρέπει η έρευνα και η διδασκαλία τους να είναι ηθικώς και πνευματικώς ανεξάρτητες από κάθε πολιτική εξουσία και οικονομική δύναμη. Επιπλέον η διδασκαλία και η έρευνα στα Πανεπιστήμια πρέπει να είναι αδιαίρετες, για να μη μείνουν πίσω από τις μεταβαλλόμενες ανάγκες, τις απαιτήσεις της κοινωνίας και την πρόοδο της επιστημονικής γνώσης.
- Η ελευθερία στην έρευνα και στη διδασκαλία είναι θεμελιώδης αρχή της πανεπιστημιακής ζωής, και οι κυβερνήσεις και τα Πανεπιστήμια, στο μέτρο που εξαρτάται από αυτά, πρέπει να εξασφαλίζουν το σεβασμό αυτής της θεμελιώδους αξίωσης. Ανοιχτό πάντοτε στο διάλογο, το Πανεπιστήμιο είναι ιδεώδης χώρος συνάντησης δασκάλων ικανών να μεταδίδουν τις γνώσεις τους και επαρκώς εφοδιασμένων να τις αναπτύξουν μέσω της έρευνας και της πρωτοτυπίας, και φοιτητών με την ικανότητα και τη θέληση να εμπλουτίσουν το πνεύμα τους με αυτή τη γνώση και με πλήρη δικαιώματα στις ακαδημαϊκές ελευθερίες.
- Το Πανεπιστήμιο είναι θεματοφύλακας της ευρωπαϊκής ανθρωπιστικής παράδοσης. Η διαρκής φροντίδα του είναι η κατάκτηση της παγκόσμιας γνώσης. Για να εκπληρώσει την αποστολή του υπερβαίνει τα γεωγραφικά και πολιτικά όρια και πιστοποιεί τη ζωτική ανάγκη οι διαφορετικοί πολιτισμοί να αλληλογνωρίζονται και να αλληλοεπηρεάζονται.

β) Οι διακηρύξεις της Σορβόνης και της Μπολώνια

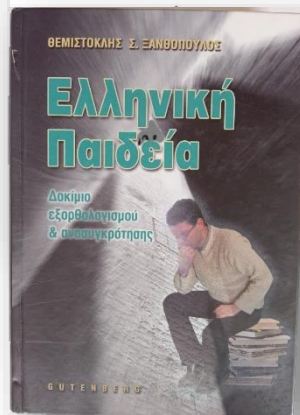
Στις 25 Μαΐου 1998, δέκα χρόνια μετά τη Magna Charta, οι Υπουργοί Παιδείας τεσσάρων μεγάλων Ευρωπαϊκών Χωρών (Γαλλίας, Γερμανίας, Ιταλίας και Ηνωμένου Βασιλείου) συναντήθηκαν στη Σορβόνη για τον εορτασμό της επετείου ίδρυσης του Πανεπιστημίου Παρισιών και εξέδωσαν μια σημαντική διακήρυξη: Αφού διατύπωσαν ορισμένες ωραίες γενικότητες (όπως για τον κεντρικό ρόλο των πανεπιστημίων στην ανάπτυξη της χώρας, την προώθηση της κινητικότητας και της απασχόλησης, αλλά και για τη συνολική ανάπτυξη της Ευρώπης), αποφάσισαν να υλοποιήσουν το μείζον θέμα της δημιουργίας δύο κύριων

μεταπτυχιακού. Επιπλέον, αποφάσισαν την προώθηση μέτρων για την αναγνώριση των Πανεπιστημιακών Πτυχίων και των απορροφούμενων και για τη διευκόλυνση της πρόσβασης στην Ε.Ε., αλλά και ευνοώντας την υλοποίηση αυτών των στόχων.

Κήρυξης, η διάσπαση των σπουδών σε δύο κύκλους. Την πρωτοβουλία αυτή ανέλαβε η τότε Ένωση Ευρωπαϊκών Πανεπιστημίων, οργανώνοντας συστηματικά και πραγματοποιώντας ένα χρόνο αργότερα στη Μπολώνια (18-19 Ιουνίου 1999) συνέδριο με θέμα «Ο Ευρωπαϊκός Χώρος Ανώτατης Εκπαίδευσης», στο οποίο προσκλήθηκαν και οι Πολιτικές και Θρησκευτικές Αρχές. Στο τέλος του Συνεδρίου, 29 Ευρωπαίοι Υπουργοί (μεταξύ των οποίων και ο τότε Υπουργός κ. Γ. Αρσένης, ο οποίος φαίνεται ότι διατύπωσε κάποιες επιφυλάξεις) υπέγραψαν την περίφημη «διακήρυξη της Μπολώνια».

Επιβεβαιώνοντας την υποστήριξή τους στις γενικές αρχές που τέθηκαν με τη Διακήρυξη της Σορβόνης, οι 29 Υπουργοί ανέλαβαν την υποχρέωση να συντονίσουν τις πολιτικές των κρατών τους, έτσι ώστε να επιτευχθούν βραχυπρόθεσμα, και οπωσδήποτε μέσα στην πρώτη δεκαετία του 21ου αιώνα, οι ακόλουθοι στόχοι, οι οποίοι θεωρούνται πρωταρχικής σημασίας για τη διαμόρφωση του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης και για την προώθησή του σε ολόκληρο τον κόσμο:

Άλλαι μεν αι βουλαί πρυτάνεων, άλλα δε πολιτική κελεύει

Αντί επιλόγου

Το σχέδιο συντάγματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης (του Ζισκάρ ντ'Εσταίν) είχε ως προοίμιο απόσπασμα απ' τον Επιτάφιο του Περικλή.

Παρουσιάστηκε στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Θεσσαλονίκης στις 20 Ιουνίου 2003.

Ουδέποτε θεσμοθετήθηκε (ευτυχώς...).

Draft

TREATY ESTABLISHING A CONSTITUTION FOR EUROPE

PREAMBLE

Χρόμεθα γὰρ πολιτεία... καὶ ὄνομα μὲν διὰ τὸ μὴ ἐς ὀλίγους ἀλλ' ἐς πλείονας οἴκεϊν δημοκρατία κέκληται.

Our Constitution ... is called a democracy because power is in the hands not of a minority but of the greatest number.

Thucydides II, 37

Conscious that Europe is a continent that has brought forth civilisation; that its inhabitants, arriving in successive waves since the first ages of mankind, have gradually developed the values underlying humanism: equality of persons, freedom, respect for reason,

Drawing inspiration from the cultural, religious and humanist inheritance of Europe, the values of which, still present in its heritage, have embedded within the life of society its perception of the central role of the human person and his or her inviolable and inalienable rights, and of respect for law,

Πηγή: https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/272078/5872.pdf

Η επικράτηση της «πολιτικής ορθότητας» στο επίσημο έγγραφο

Η αναφορά στην Αθηναϊκή δημοκρατία αντικαταστάθηκε από διάφορες «μεγαλειότητες».

Διαγράφηκε η πρώτη παράγραφος.

“Herzlichen Dank, Maître, den Rest erledigen WIR!”

16.12.2004

EN

Official Journal of the European Union

C 310/3

PREAMBLE

HIS MAJESTY THE KING OF THE BELGIANS, THE PRESIDENT OF THE CZECH REPUBLIC, HER MAJESTY THE QUEEN OF DENMARK, THE PRESIDENT OF THE FEDERAL REPUBLIC OF GERMANY, THE PRESIDENT OF THE REPUBLIC OF ESTONIA, THE PRESIDENT OF THE HELLENIC REPUBLIC, HIS MAJESTY THE KING OF SPAIN, THE PRESIDENT OF THE FRENCH REPUBLIC, THE PRESIDENT OF IRELAND, THE PRESIDENT OF THE ITALIAN REPUBLIC, THE PRESIDENT OF THE REPUBLIC OF CYPRUS, THE PRESIDENT OF THE REPUBLIC OF LATVIA, THE PRESIDENT OF THE REPUBLIC OF LITHUANIA, HIS ROYAL HIGHNESS THE GRAND DUKE OF LUXEMBOURG, THE PRESIDENT OF THE REPUBLIC OF HUNGARY, THE PRESIDENT OF MALTA, HER MAJESTY THE QUEEN OF THE NETHERLANDS, THE FEDERAL PRESIDENT OF THE REPUBLIC OF AUSTRIA, THE PRESIDENT OF THE REPUBLIC OF POLAND, THE PRESIDENT OF THE PORTUGUESE REPUBLIC, THE PRESIDENT OF THE REPUBLIC OF SLOVENIA, THE PRESIDENT OF THE SLOVAK REPUBLIC, THE PRESIDENT OF THE REPUBLIC OF FINLAND, THE GOVERNMENT OF THE KINGDOM OF SWEDEN, HER MAJESTY THE QUEEN OF THE UNITED KINGDOM OF GREAT BRITAIN AND NORTHERN IRELAND,

DRAWING INSPIRATION from the cultural, religious and humanist inheritance of Europe, from which have developed the universal values of the inviolable and inalienable rights of the human person, freedom, democracy, equality and the rule of law,

Πηγές: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=OJ:C:2004:310:FULL>

https://www.cvce.eu/en/collections/unit-content/-/unit/02bb76df-d066-4c08-a58a-d4686a3e68ff/05c48216-3682-43be-ad30-bf13e07bfbd8/Resources#909741ea-04df-4e7a-b745-30a28adef328_en&overlay

Το αρχαίο περιβάλλον όπου άνθισε η φιλοσοφία και η επιστήμη: Δημοκρατία, Αξιοκρατία, Ελευθερία

Το απόσπασμα από τον Επιτάφιο του Περικλή για τους πρώτους νεκρούς του Πελοποννησιακού πολέμου (430 π.Χ.) που παρατίθεται από τον Θουκυδίδη (Θουκυδίδου Ξυγγραφή) είναι μεστό περιεχομένου:

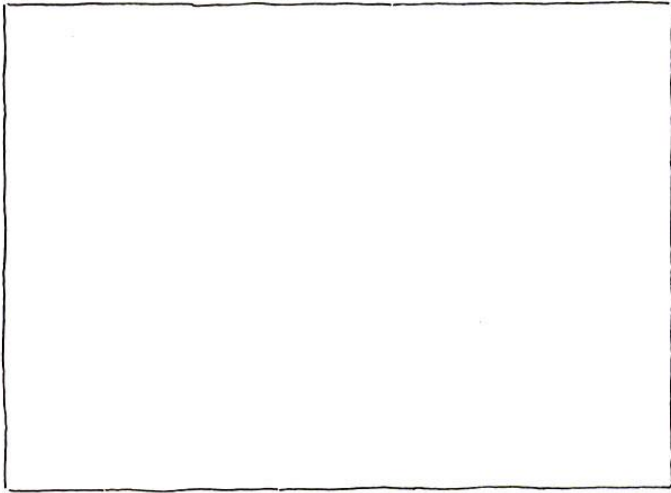
*Χρώμεθα γὰρ πολιτεία [...] καὶ ὄνομα μὲν διὰ τὸ μὴ ἐς ὀλίγους ἀλλ' ἐς πλείονας οἰκεῖν **δημοκρατία** κέκληται· μέτεστι δὲ κατὰ μὲν τοὺς νόμους πρὸς τὰ ἴδια διάφορα πᾶσι τὸ ἴσον, κατὰ δὲ τὴν **ἀξίωσιν**, ὥς ἕκαστος ἔν τῳ εὐδοκιμεῖ, οὐκ ἀπὸ μέρους τὸ πλεόν ἐς τὰ κοινὰ ἢ ἀπ' ἀρετῆς προτιμᾶται. [...] **ἐλευθέρως** δὲ τὰ τε πρὸς τὸ κοινὸν πολιτεύομεν καὶ ἐς τὴν πρὸς ἀλλήλους τῶν καθ' ἡμέραν ἐπιτηδευμάτων ὑποψίαν, οὐ δι' ὀργῆς τὸν πέλας.*

*Το πολίτευμα που έχουμε [...] καλεῖται **δημοκρατία**, επειδὴ ἡ διοίκηση εἶναι ευθύνη ὀχι των λίγων ἀλλὰ των πολλῶν. Σύμφωνα με τους νόμους εξασφαλίζεται σε ὅλους ισότητα ως προς τὴν προστασία των ιδιωτικῶν συμφερόντων, ἀλλὰ σχετικὰ με τὸ κοινὸ συμφέρον, καθένας πολίτης προτιμᾶται στα δημόσια αξιώματα, ὀχι με βάση τὴ κοινωνικὴ τάξη του, ἀλλὰ για τὴν προσωπικὴ του **αξία** στον κλάδο που διακρίνεται. [...] Στον δημόσιο βίο μας συμπεριφερόμαστε ως **ελεύθεροι** ἄνθρωποι και στις μεταξύ μας καθημερινές σχέσεις χωρίς καχυποψία ἢ ὀργή προς τον πλησίον. (μετάφραση ΔΚ)*

Το σημερινό περιβάλλον απόρριψης κλασικών αξιών

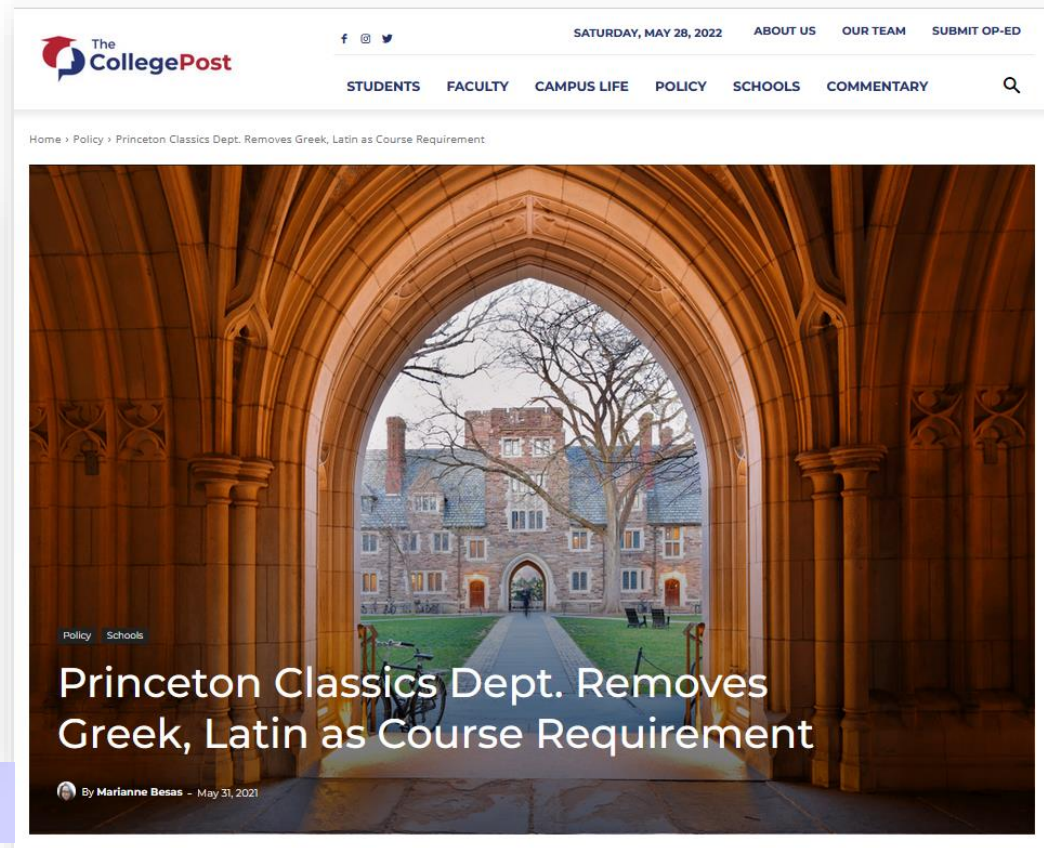
Το ρεύμα της «πολιτικής ορθότητας» επιδιώκει, μεταξύ άλλων, την υποβάθμιση της κλασικής παιδείας.

PLEASE ENJOY THIS CULTURALLY, ETHNICALLY, RELIGIOUSLY,
AND POLITICALLY CORRECT CARTOON RESPONSIBLY. THANK YOU.

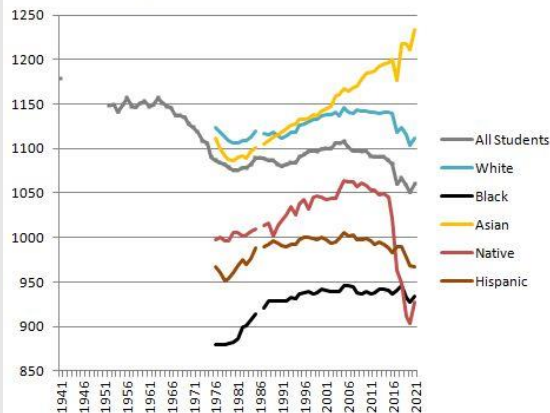
NewYorker.com *St. John*

Πηγές: <https://thecollegepost.com/princeton-removes-greek-latin/>
<https://twitter.com/jfcryan/status/553924035978227713>

Η «πολιτική ορθότητα» ασύμβατη με την αξιοκρατία

Composite SAT Scores 1941-2020

Το SAT (Scholastic Assessment Test) χρησιμοποιείται για την εισαγωγή στα αμερικανικά πανεπιστήμια.

Το διάγραμμα δείχνει ότι οι Ασιάτες προοδεύουν, ενώ οι άλλοι πέφτουν.

The New York Times

University of California Will No Longer Consider SAT and ACT Scores

The university system has reached a settlement with students to scrap even optional testing from admissions and scholarship decisions.

Give this article

Πηγές: <https://www.thetimes.co.uk/article/no-more-three-hour-finals-for-some-cambridge-students-9tmr8b2fx>
<https://twitter.com/UnsilencedSci/status/1446464463926792194>
<https://www.nytimes.com/2021/05/15/us/SAT-scores-uc-university-of-california.html>

EDUCATION

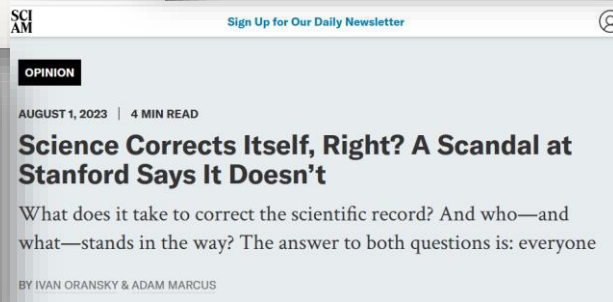
No more three-hour finals for some Cambridge students

Professor Stephen Toope said the coronavirus pandemic had forced Cambridge to rethink the way it assessed its students
TIMES PHOTOGRAPHER JACK HILL

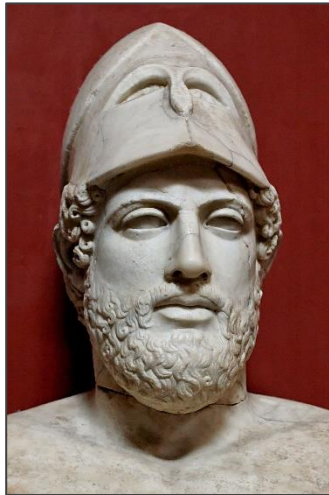
The three-hour finals that struck fear into the hearts of generations of Cambridge students are being dropped in some subjects, the university's vice-chancellor says.

Η αναξιοκρατία συντροφιιά με πνευματική και ηθική παρακμή

Πηγές: <https://www.tabletmag.com/sections/arts-letters/articles/stanford-failed-academic-freedom-test>
<https://www.scientificamerican.com/article/science-corrects-itself-right-a-scandal-at-stanford-says-it-doesnt/>
<https://www.thegatewaypundit.com/2024/03/harvards-star-honesty-researcher-busted-probe-investigators-recommend/>
<https://abcnews.go.com/US/timeline-harvard-president-claudine-gay-tenure/story?id=106052515>
<https://www.theguardian.com/us-news/2022/sep/16/columbia-whistleblower-us-news-rankings-michael-thaddeus>
<https://www.dailymail.co.uk/news/article-12768445/Head-scandal-hit-Imperial-College-London-saw-pay-surge-186-000-year-biggest-pay-rise-British-universities.html>

Από τις κλασικές αξίες στη σύγχρονη παρακμή

φιλοσοφοῦμεν ἄνευ μαλακίας

(Περικλής, 430 π.Χ. στον *Επιτάφιο* που παρατίθεται από τον Θουκυδίδη —*Θουκυδίδου Ξυγγραφή*— για τους πρώτους νεκρούς του Πελοποννησιακού πολέμου)

μαλακιζόμεθα ἄνευ φιλοσοφίας

(Δ. Κουτσογιάννης, 2022 μ.Χ. στην τελευταία πανεπιστημιακή παράδοση πριν τη συνταξιοδότηση)

Το ουσιαστικό **μαλακία** και το ρήμα **μαλακίζομαι** είναι αρχαιοελληνικές λέξεις, που η έννοιά τους έχει μεταβληθεί με τα χρόνια. Εδώ χρησιμοποιήθηκαν **αυστηρά** ως **επιστημονικοί όροι** με το κλασικό αρχαιοελληνικό νόημά τους: **αποχαύνωση** και **αποχαυνώνομαι** αντιστοίχως (όχι με το καθομιλούμενο νόημά τους).
(Σημ.: Και η λέξη **βλακεία** και τα παράγωγά της ετυμολογούνται από τη ρίζα **μαλακ-**.)

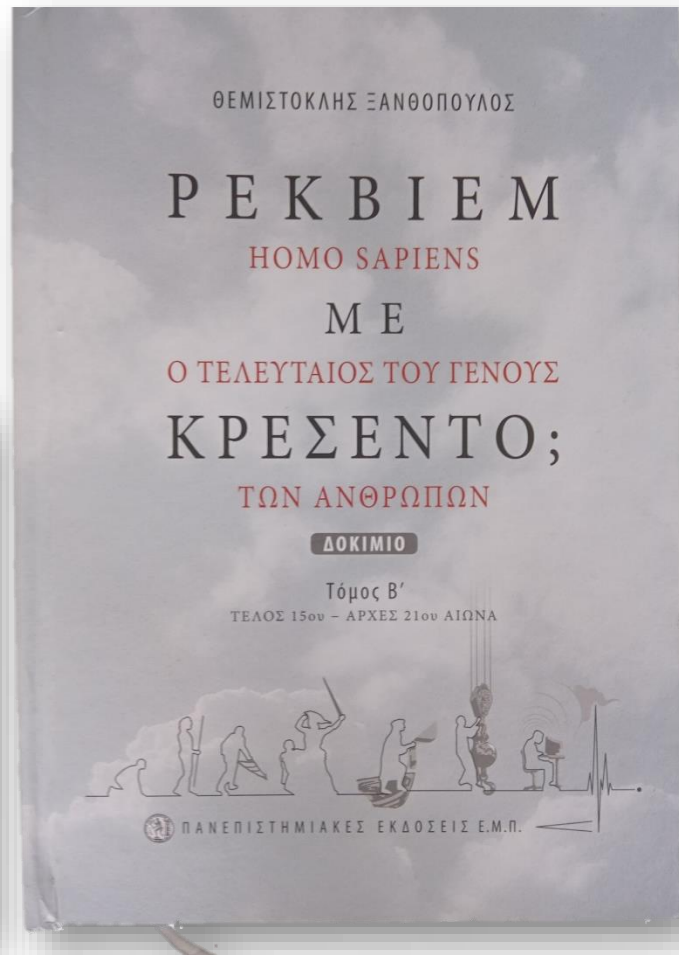
Θ. Ξανθόπουλος, 2020: Ρέκβιεμ με Κρεσέντο (Τόμος Β' από τρεις)

Σημ.: Την έκδοσή του τη χρηματοδότησε ο ίδιος και δώρισε σε όλους μας και τους τρεις τόμους.

Λίγη αισιοδοξία τού
έχει εναπομείνει για
τη διαφυγή από το
ρέκβιεμ με κρεσέντο.
Εύχεται δύναμη και
αντοχές στον
καταιγισμό
δυσπνοϊκού
παραληρήματος.

Ιούλιος 2020
Αντίτρον και Αύρα.
Φύγει και αφανίζεται.
Στον Αντίτρον, με την επιφάνεια της ψυχής,
παρατηρείται το κέντρο της ψυχής.
Να και αισιοδοξία που για την τακτική
προσέγγιση θέσει να παραβεί διαδρομή
όπου το ρέκβιεμ με κρεσέντο.
Αντοχή και αντοχές
στον καταιγισμό δυσπνοϊκού
παραληρήματος.
Θ. Ξ.

Ευχαριστώ για την προσοχή σας

Η μουσική υπόκρουση είχε γραφτεί, κατόπιν ανάθεσης του συγγραφέα, από τον εικονιζόμενο Άγγελο-Κετζάλ Μαρκιόρι Πατρίκιο για τη βιβλιοπαρουσίαση του δεύτερου και του τρίτου τόμου του «**Ρέκβιεμ με Κρεσέντο**» (εκδήλωση που δεν πραγματοποιήθηκε).